

Sygn. akt VIII Ca 130/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jadwiga Siedlaczek (spr.)
Sędziowie:	SSO Rafał Krawczyk SSO Ilona Dąbek
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego J. L. działającego przez matkę D. L.**

przeciwko **R. L.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 28 listopada 2012 r.

sygn. akt III RC 678/12

oddala apelację.

Sygn. akt VIII Ca 130/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Grudziądzu wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie z powództwa małoletniego J. L. działającego przez matkę D. L. przeciwko R. L. - o podwyższenie alimentów:

-podwyższył od pozwanego alimenty na rzecz małoletniego powoda z kwoty po 450 zł miesięcznie do kwoty 520 zł miesięcznie, poczynając od dnia 13 września 2012 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat (pkt 1),

-oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2),

-nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 3),

-odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi i zniósł wzajemnie koszty stron (pkt 4 i 5).

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletni J. (ur. (...)) pochodzi ze związku D. L.i R. L.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 06.02.2007 r. R. L. został zobowiązany do płacenia alimentów na rzecz syna w kwocie 350 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy w Grudziądzu wyrokiem z dnia 21.01.2010 r. podwyższył rentę alimentacyjną na rzecz małoletniego powoda z kwoty po 350 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie. W wyniku apelacji wniesionej przez stronę powodową, Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 12.05.2010 r. podwyższył wysokość renty alimentacyjnej od ojca na rzecz uprawnionego do kwoty 450 zł miesięcznie. W uzasadnieniu wyroku Sąd m.in. określił, że potrzeby małoletniego powoda wynoszą ok. 800 zł miesięcznie przy dochodach pozwanego 2835 zł miesięcznie, plus 13 pensja, dodatek na wypoczynek i dochodach matki 2.240 zł miesięcznie.

Małoletni powód J. L. ma lat 8 i uczęszcza do drugiej klasy szkoły podstawowej. Jego koszty utrzymania przedstawiają się: wyżywienie wynosi ok. 350 zł i obiady w szkole 50 zł, odzież ok.90 zł, środki higieny ok. 40 zł miesięcznie. We wrześniu br. matka poniosła koszty wyprawki szkolnej w kwocie 350 zł, opłatę na komitet rodzicielski w kwocie 50 zł oraz 20 zł miesięcznie na SKO. Na dentystę syna wydała 100 zł za dwie wizyty. Za zajęcia syna – karate płaci ok.100 zł, basen ok.110 zł miesięcznie. Za zaprowadzanie syna do szkoły płaci opiekunce 170 zł miesięcznie. Ponadto w czasie wakacji za uczestnictwo syna w obozie w B. zapłaciła 1.100 zł.

Matka małoletniego powoda D. L. ma lat 35, z zawodu jest administratywistą i zamieszkuje z synem w G.. Pracuje w (...)w Ś. i zarabia 2323 zł netto, plus dodatki: 13 pensja, fundusz nagród. Zamieszkuje wyłącznie z małoletnim powodem, nie ma partnera, nie ma innych dzieci. Za mieszkanie i opłaty za prąd, internet, RTV, ubezpieczenie i telefon ponosi wydatki 680 zł miesięcznie.

Pozwany R. L. ma lat 36, z zawodu jest policjantem i jest zatrudniony (...)w G.. Jego zarobki kształtują się ok. 3005 zł netto miesięcznie, plus dodatki: 13 pensja, dopłata do wypoczynku. Spłaca kredyt hipoteczny pozostający do spłaty w kwocie ok.320.000 zł zaciągnięty na 35 rat. Mieszka z konkubiną i wspólnym dzieckiem córką J., ur. (...) Jego partnerka spodziewa się kolejnego dziecka. Alimenty płaci systematycznie i nie ma zaległości.

Sąd Rejonowy wskazał, że poprzednie alimenty (sygn. akt III RC.740/09) zostały zasądzone dwa i pół roku temu i nie ma wątpliwości, że przez ten okres wzrosły potrzeby małoletniego powoda w związku z jego rozwojem psychofizycznym i to w zakresie wyżywienia, jak i ubrania oraz wysokości kosztów jego edukacji. Małoletni powód przy poprzednim ustalaniu jego uzasadnionych potrzeb i wysokości należnych od zobowiązanego alimentów miał 6 lat, a obecnie 8 lat i jest uczniem drugiej klasy szkoły podstawowej. Oceniając fakty podane przez matkę małoletniego powoda w zakresie wydatków to nie jest w świetle przedstawionych danych i zasad doświadczenia życiowego wiarygodnym, aby przez ten okres jego potrzeby wzrosły niemal o 100% (z ok. 800 zł – z uzasadnienia wyroku SO Toruń, do kwoty ok.1650 zł miesięcznie). Nie wzrosła inflacja, a przy tym znacząco ceny artykułów zaspokajających podstawowe potrzeby ludności. Natomiast nie jest wykluczone, że w przyszłości w związku z dalszym upływem czasu i psychofizycznym rozwojem dziecka i gdy nadal małoletni powód będzie się uczył, a zwłaszcza studiował, to jego uzasadnione potrzeby jeszcze wzrosną. Nie do końca można się zgodzić z poglądem matki aby dziecko uczestniczyło w połowie stałych opłat związanych z zamieszkiwaniem (za czynsz, prąd, internet itd.) bowiem gdyby matka nie miała dziecka ponosiłaby również opłaty w podobnej wysokości.

Nadto Sąd Rejonowy zauważył, że od 2010r. do 2012r. u obojga rodziców wzrosły dochody, co wykazują dane z akt poprzedniej sprawy IIIRC.740/09 i dane z obecnej sprawy. U pozwanego dochody wzrosły przeciętnie z ok. 2835 zł netto do 3005 zł netto miesięcznie

plus dodatki: tzw.13 pensja, dopłata do wypoczynku. Nie mniej pozwany w 2012r. został po raz drugi ojcem - małoletniej córki J. L.na którą ma również obowiązek alimentacyjny. Pozwany także zeznał, że jego partnerka jest w ciąży i zostanie wkrótce ojcem trzeciego dziecka. U matki małoletniego powoda dochody wzrosły z kwoty ok. 2240 zł

netto do ok. 2323 zł netto miesięcznie plus dodatki: tzw. 13 pensja, wypłata „wczasy pod gruszą”, wypłata z funduszu nagród.

W tym stanie Sąd, mając na względzie wyżej cytowany przepis art.138 kro, uwzględnił powództwo w części (podwyżka o kwotę 70 zł miesięcznie) i oddalił powództwo małoletniego powoda w pozostałej części. Na podstawie art.333§1 ust.1 kpc w części uwzględniającej powództwo nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności. O kosztach sądowych Sąd postanowił w oparciu o art.102 kpc odstępując od obciążenia ich pozwanego bowiem zachodzi tutaj szczególnie uzasadniony wypadek, a małoletni powód jest ustawowo zwolniony od uiszczenia kosztów sądowych co do roszczeń alimentacyjnych w części oddalającej powództwo.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w zakresie pkt 2,4 oraz 5 i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 328 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób uniemożliwiający odniesienie się w środku zaskarżenia do przesłanek z art. 138 kro, w szczególności Sąd nie wskazuje jaki w jego ocenie jest miesięczny koszt utrzymania powoda,
2. zaniechanie rozpoznania istoty sprawy poprzez brak ustaleń w jakim stopniu narodziny drugiego dziecka pozwanego wpłynęły wg oceny sądu na możliwości alimentacji powoda, w szczególności zaniechanie przez Sąd ustalenia sytuacji materialnej konkubiny pozwanego, prowadzącej z nim wspólne gospodarstwo domowe,
3. sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego ustalenie, że koszty utrzymania mieszkania nie są w żadnej części kosztami utrzymania małoletniego, gdyż i tak, nie mając dziecka, powódka by je ponosiła,
4. pominięcie skoku edukacyjnego i rozwojowego powoda oraz niezasadne przyjęcie, że nie nastąpiła podwyżka ceny towarów konsumpcyjnych na przestrzeni 2,5 roku z jednej strony, z drugiej zaś pominięcie faktu wzrostu uposażenia pozwanego w wyższym stopniu niż powódki.

W konsekwencji ww. rozstrzygnięć powód zaskarżył także orzeczenie o kosztach zawarte w wyroku.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, ewentualnie o jego zmianę poprzez zasądzenie zgodnie z pozwem, z uwzględnieniem kosztów procesu wg norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwany wnosił o:

- oddalenie apelacji,
- zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Zarzuty strony skarżącej sprowadzają się w istocie rzeczy do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, a w konsekwencji do przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że usprawiedliwione potrzeby powoda uzasadniają podwyższenie alimentów jedynie o 70 złotych tj. do kwoty 520 złotych miesięcznie.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonane w tym zakresie przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i określone na ich podstawie prawne konsekwencje były prawidłowe. Postępowanie dowodowe zostało przez Sąd I instancji przeprowadzone w sposób kompleksowy i prawidłowy a ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jest logiczna, spójna, zgodna z zasadami doświadczenia życiowego.

Ocena zasadności powództwa sprowadzała się w pierwszym rzędzie do przesądzenia, czy spełniona jest podstawowa przesłanka warunkująca zmianę dotychczasowego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów, a więc do zastosowania

prawa materialnego tj. art. 138 kro. Zgodnie z tym przepisem w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji lub potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Chodzi tu o znaczące zmiany jakościowe, o charakterze trwałym, w istotny sposób wpływające na zakres obowiązku alimentacyjnego (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego, z dnia 16 grudnia 1987 r.). Rozstrzygnięcie w przedmiocie opartego o art. 138 kro żądania podwyższenia alimentów wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania w sprawie o ich podwyższenie (wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 1999 r., I CKN 274/99, Lex nr 327915).

W sprawie poddanej osądowi zmianę stosunków należy oceniać z punktu widzenia granicznej daty 12 maja 2010 r., czyli momentu uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu, mocą którego ustalono alimenty na poziomie 450 zł miesięcznie. Stosownej ocenie podlegają usprawiedliwione potrzeby małoletniego jak i możliwości płatnicze pozwanego zarówno przed jak i po tej dacie.

Analiza okoliczności faktycznych sprawy prowadzi do konkluzji, że na przestrzeni ostatnich dwóch lat w zakresie usprawiedliwionych potrzeb powoda niewątpliwie nastąpiło ich zwiększenie. Co do możliwości płatniczych obojga rodziców to nie nastąpiła istotniejsza, zauważalna zmiana. Z pewnością polepszenie sytuacji majątkowej pozwanego nie usprawiedliwia zwiększenie alimentów aż o ponad 50%.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów apelacyjnych należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy szczegółowo wskazał jakie wydatki składają się na kwotę miesięcznego utrzymania powoda. Stałe miesięczne wydatki tj. na wyżywienie, odzież, środki higieny, składki na SKO, zajęcia sportowe oraz wynagrodzenie dla opiekunki wynoszą łącznie 930 złotych. Okazjonalne wydatki związane z wycieczkami szkolnymi, wizytami u stomatologa, wyprawką szkolną oraz opłatą na komitet rodzicielski wynoszą około 1600 złotych rocznie, a zatem około 130 złotych miesięcznie. Przybliżony koszt miesięcznego utrzymania powoda wynosi zatem około 1060 złotych. Rodzice dziecka zasadniczo w równym stopniu winni partycypować w kosztach jego utrzymania, zatem w ocenie Sądu Odwoławczego podwyższenie alimentów na rzecz uprawnionego od jego ojca do kwoty 520 złotych miesięcznie pozwoli pokrywać wydatki związane z utrzymaniem dziecka i jednocześnie nie przerzuci ciężaru jego utrzymania jedynie na matkę powoda.

Niesłuszny okazał się być także zarzut nierozpoznania istoty sprawy poprzez brak ustaleń w jakim stopniu narodziny drugiego dziecka pozwanego wpłynęły na możliwości alimentacji powoda. Zgodnie z treścią art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. W pierwszej kolejności zatem ocenie podlegał zakres potrzeb małoletniego powoda. Sąd w tym zakresie szeroko uwzględnił wydatki zgłoszone przez matkę uprawnionego. Sąd Rejonowy nie tylko wziął pod uwagę podstawowe potrzeby dziecka, ale także za zasadne przyjął koszty ponoszone na rekreację i rozrywkę małoletniego. Jak wyżej wskazano tak uwzględnione koszty utrzymania kształtują się w kwocie ok.1060 złotych miesięcznie. W tej sytuacji wpływ jaki ma sytuacja rodzinna pozwanego na możliwość alimentacji nie ma większego znaczenia. Nie jest przedmiotem niniejszego postępowania prowadzenie dochodzenia w sprawie sytuacji materialnej pozwanego i ustalenie kwoty alimentów jedynie w odniesieniu do jego możliwości zarobkowych. Taka sytuacja mogłaby prowadzić do pokrzywdzenia zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, który tylko z racji osiągniętych dochodów winien byłby świadczyć więcej niż zasługują na to usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Wobec wykazania przez powoda, że koszty jego utrzymania wzrosły ostatecznie o około 70 złotych miesięcznie, Sąd w takim też zakresie prawidłowo podwyższył alimenty.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że słusznie Sąd Rejonowy ocenił, iż potrzeby powoda oraz możliwości zarobkowe pozwanego uzasadniają ustalenie wysokości obowiązku alimentacyjnego na kwotę 520 złotych miesięcznie. Wobec tego, jako że zarzuty powoda nie potwierdziły się, apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.